

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2013 > Scenarier > Kan myg blive en plage og udgøre en fare i etablerede vådområder?

Kan myg blive en plage og udgøre en fare i etablerede vådområder?

Kan myg blive en plage og udgøre en fare i etablerede vådområder?

Dette har [Thomas Pape](#), Lektor ved Statens Naturhistoriske Museum i København, redegjort for nedenfor:

"Som altid, når det gælder biologiske systemer, er der mange faktorer involveret i myggeproduktionen i et givent landskab. I det nedenstående vil jeg bruge termen "stikmyg", idet der findes rigtig mange forskellige myg i Danmark: kvægmyg, dansemyg, svampemyg, galmyg, vintermyg, sørgemyg, stikmyg, etc".

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development'

Lidt om myg

Vi har i Danmark lige over 30 arter af stikmyg. Disse har alle en livscyklus, hvor larverne lever i stillestående vand. Alle danske stikmyg suger blod fra forskellige hvirveldyr, og de fleste stikker mennesker. Der er imidlertid stor forskel på, i hvor høj grad de forskellige arter tiltrækkes af mennesker, og desuden er der forskel på, i hvor høj grad de søger indendørs (hvis de er i nærheden af boliger). Der er også forskel på, hvilke sygdomme de forskellige myg er i stand til at overføre. Mange danske stikmyg – måske alle – kan overføre en eller flere sygdomme til mennesker, og der kan være tale om både virus og bakterier – og faktisk også larver af rundorme, omend dette ikke er aktuelt i Danmark. En del stikmyg-overførte vira er relativt uskadelige, som de influenza-lignende Ockelbo og Sindbis, som er kendt fra vores nordiske nabolande.

Miljøstyrelsens glimrende hjemmesider under "<http://myggetal.dk>" skriver om myggebårne sygdomme: "Myg kan sprede sygdomme til mennesker og dyr. Myggebårne sygdomme har altid været og er stadig en alvorlig trussel mod menneskers og dyrs sundhed. Der er ikke rapporteret om myggebårne sygdomme i Danmark, siden malaria blev udryddet for over 100 år siden. Det er dog muligt, at Sindbis virus findes i Danmark, idet denne virus er konstateret i alle vores nabolande. Sindbis forårsager sygdommen Ockelbo-syge. Det er egentlig en infektion hos fugle, og spredes af fuglemyg. Denne virus kan dog også give alvorlige infektioner i mennesker, men det er heldigvis sjældent. To lignende fuglevirus, West Nile virus og Usutu virus breder sig nordpå i Europa. Disse kan også inficere mennesker, og West Nile virus er samtidigt en meget alvorlig sygdom hos heste. Heste, fugle og myg undersøges regelmæssigt for West Nile virus i Danmark. Usutu virus nåede i 2011 til Tyskland, hvor solsortbestandene blev hårdt ramt i nogle områder. Usutu forårsager dog kun sjældent sygdom hos mennesker. Stikmyg kan også sprede sygdomme mellem husdyr, kæledyr og hjorte. Tundra-orm spredes af skovmyg og malariamyg. Tundra-orm har været i udbrud i Finland de seneste år og er et problem i rensdyravlen. En beslægtet myggebåren orm i hunde har bredt sig til det baltiske område. Der er altid en teoretisk risiko for, at den omfattende rejseaktivitet kan indføre nye sygdomme til Europa med alvorlige følger. F.eks. blev Nile virus i 1999 indslæbt i New York. På få år bredte infektionen sig til hele resten af Nordamerika. West Nile virus har nu bidt sig fast, og alene i 2012 døde næsten 300 amerikanere og et ukendt antal heste efter at være blevet smittet af myg".

Jeg læser dette på den måde, at risikoen for at blive ramt af en mygge-overført sygdom i dagens Danmark er helt ubetydelig. Men stikmyg har et stort vektor-potentiale, og derfor skal der være konstant fokus på, hvilke myggebårne sygdomme, som er tæt på Danmark, og hvilke der kan blive hjemført af turister og spredt af vores egne stikmyg. Dette er heldigvis under konstant observation.

Hvis mængden af egnede levesteder for stikmyg øges i et landskab, så er det stort set uomgængeligt, at der vil produceres flere stikmyg. En vådlægning af engarealer vil med meget stor sikkerhed øge antallet af ynglesteder for stikmyg og derfor give flere stikmyg lokalt. Det meget store skybrud i 2011, som blandt andet satte dele af København under vand, skabte således en mængde vandansamlinger på Sjælland, og det gav helt generelt en større bestand af myg i sensommeren.

Stikmyg udgør ikke en sygdomsrisiko, med mindre de er inficeret med sygdomsfrembringende bakterier eller vira. Da vi ikke oplever myggebårne sygdomme i Danmark, så vil en vådlægning af engarealer ikke medføre en større risiko for at blive syg – men måske nok en (marginalt) større risiko for at få myggestik. Vådlægning af engarealer kan næppe siges at øge risikoen for, at myggebårne sygdomme 'bider sig fast' i Danmark, idet vi allerede har betydelige bestande af diverse arter af stikmyg.

West Nile Virus omtales ofte i forbindelse med risikoen for myggebårne sygdomme, idet der særligt i USA har været meget fokus på sygdommen og de dødsfald, som den har forårsaget. West Nile Virus er på det seneste blevet konstateret i Syd- og Mellemeuropa. Den overføres i USA og Europa særligt af den såkaldte tigermyg (*Aedes albopictus*), som yngler i små vandansamlinger, som kan findes i urtepotteskjulere og gamle bildæk. Tigermyggen er ikke konstateret i Danmark, men det kan ikke udelukkes, at den en skønne dag dukker op. Netop tigermyggen vil ikke på nogen måde favorisere af vådlægning af enge og lignende foranstaltninger i landbruget, da den udenfor troperne udpræget er knyttet til ynglesteder, som særligt findes omkring boliger, garager, byggepladser, etc.

Vådlægning af engarealer

Vådlægning af engarealer kan udmærket tænkes at øge antallet af malariamyg lokalt (skybruddet i 2011 gav rigtig mange malariamyg i visse områder). Vi har i Danmark fem forskellige malariamyg (altså stikmyg af slægten *Anopheles*). Disse myg kan overføre malaria, men malaria udvikles meget dårligt i danske malariamyg, fordi gennemsnitstemperaturen i Danmark generelt er for lav. Måske endnu vigtigere er det, at den art af malariamyg, som for ca. 100 år siden overførte malaria i Danmark (koldfeber eller lollandsk syge), ikke tiltrækkes specielt af mennesker (den stikker gerne køer). Der har ikke været transmission af malaria i Danmark i mere end 100 år, og der er meget dårlige forudsætninger for at opretholde en transmission af malaria. Vådlægning af engarealer udgør derfor absolut ingen risiko for, at vi får malaria i Danmark.

Danmark har ikke områder med voldsom myggeplage, som det fx kendes fra Nedre Dalälven i Sverige, hvor der indsættes egentlige bekæmpelsesforanstaltninger (<http://mygg.se/>). Tilsvarende kendes det fra store områder langs Rhinen og andre europæiske floder. Men derfor kan stikmyg bestemt godt opleves som meget generende i Danmark. Vådlægning af engarealer vil kunne give flere stikmyg og derfor større myggeplage i bebyggelse, som ligger tæt på de vådlagte områder (op til en kilometer, men plagen aftager selvfølgelig med afstanden). Størrelsen af myggeproduktionen fra vådlagte enge vil i meget høj grad afhænge af, om vådlægningen er af varig karakter – eller om engene tørrer ud i løbet af forsommeren. Stikmyg kan kun yngle, hvis der er frit vand – de yngler ikke i fx fugtig jord. Hvis engene skal anvendes til kreaturgræsning, formoder jeg, at der højst vil være sporadiske vandansamlinger hen over sommeren. Disse vil givetvis give en mindre produktion af stikmyg, og i hvilken grad dette vil opleves som generende af de lokale, afhænger af de helt konkrete forhold.

Sammenfatning

Vådlægning af enge indebærer **INGEN** risiko for sygdomsspredning eller etablering af myggebårne sygdomme.

Vådlægning af enge vil givetvis give en helt lokal vækst i bestanden af stikmyg – ubetydelig eller moderat afhængig af omstændighederne. I den udstrækning at ethvert myggestik kan siges at være plagsomt, vil en vækst i myggebestanden givetvis opleves som en lille eller allerhøjest moderat plage i de boliger, der ligger få hundrede meter fra de berørte vådenge. Udtørring af engene i forsommeren vil kunne forhindre myggeproduktionen.